

בוחרים את הסוף. 'הוא הולך בשדות'

אורי הכפול

קבוצת רות קנר בשיתוף מוזיאון תל-אביב // הוא הולך בשדות

שי בר יעקב

'הוא הלך בשדות' מאת משה שמיר נחשב למחזה המכונן של הדרמה הישראלית החדשה, זו שהגדירה את דמות הצבר המיתולוגי. מה שרבים שכחו הוא שהמחזה הוא בעצם עיבוד לרומן ששמיר כתב שנה קודם לכן. הסיפור המוזר הוא שבדרך אל הבמה, שמיר הכניס ביצירתו שינויים מהותיים. בספר הוא צייר דיוקן פסיכולוגי טרגי של אורי - נער רגיש, שחוזר לקיבוץ שלו, מנסה להתמודד עם הלחצים של משפחתו המתפרקת ויחסיו עם חברתו ניצולת השואה, ומוצא פתרון למצוקותיו באקט ילדותי של איבוד עצמי לרעת. במחזה הפך שמיר את אורי לדמות הירוואית וקצת פלקטית, גיבור שמקריב את עצמו למען היחידה ובמותו מאחד את משפחתו ואת כל הקיבוץ בטקס זיכרון מרגש. חוקרי ספרות כבר עמדו על ההבדלים בין שתי הגרסאות, וכעת החליטו הבמאים מור פרנק והמעבד השותף שלה אבנר בן-עמוס (שהוא גם הבן של עמנואל בן-עמוס, ששיחק את אורי בהפקה המקורית), להעביר את המאבק בין שתיהן אל הבמה בהצגה 'הוא הולך בשדות'.

שלא במפתיע, יש משהו מאוד אקרמי בהפקה של פרנק. היא יצרה אותה יחד עם ארבעה שחקנים מוכשרים מהצוות הקבוע של קבוצת רות קנר, שמביאים לבמה את הטכניקה המיוחדת שלהם לטיפול בטקסט. ההצגה ממוקמת בתוך חלל הנראה כמו חדר של סמינריון באוניברסיטה, כשהקהל יושב מאחורי שולחנות, והשחקנים מציגים בפניו מגשים עם פריטים הבאים לסמל קטעים מהסיפור, ולא פחות מכך מייצגים בצורה אירונית את המיתולוגיה של תש"ח. בדרך הם נותנים תקציר של הסיפור הכפול ומדגישים דווקא את הקטעים המרמזים על כך שהמות של אורי הוא אקט מתוכנן מראש.

ארבעת השחקנים - רונן בבלוקי, שירלי גל-שגב, אסף דגני ועדי מאירוביץ' - מגישים את הטקסט המקוטע בחזן רב, עם הרבה מבטים אירוניים, אבל גם עם מעורבות רגשית. גל-שגב ומאירוביץ' עושות מלאכה נאה במיוחד בסצנות שמייצגות את הדיאלוג המתוח בין אמו של אורי לבין חברתו. גם בבלוקי ודגני מביעים היטב את הפנים המנוגדות של אורי, הפרחח ההירוואי והנער הדיכאוני. התוצאה היא הפקה מפתיעה ומעניינת, שמתרגמת חומרים מחקריים למופע מקורי, רגיש וחכם, המתיר אותנו עם השאלה הגדולה: באיזה סוף לבחור - ההירוואי-דומנטי או הטרגי-אירוני?

5

במה